

Landskap: Småland Upptecknat av: H. G. Nilsson
 Härad: Östna Adress: Mariannelund
 Socken: Körköhult Berättat av: H. G. Nilsson m. fil.
 Uppteckningsår: 1943 Född år fö. 1870 i Lia Körköhult

Skålnängare. (Kleragubben)

Småsägger efter farman.

"Kleragubben" s. 1-4.
 För kvarande kvinna att iakttaga. s. 5-6, 10.
 Lyte, - bot. s. 6-9.
 Tryckfotagning. s. 9.
 Meridsommar, - Näckan. s. 10.

Skälörångare, "Kleva gubben."

På 1850 o 60 talet fanns på socknen = mellan Kråkshults och Karlstorp en så kallad Skälörångare som sprang i kopade på Käväl = samma och vid ombyte av väder, han ropade! Här i då natt! Här i då orätt. Han kalle = des i dagligt tal för "Kleva Gubben", derav att det fanns inne i skogen ett gammalt, tomp på Gripslundts mo eller skog som hette Kleva, adet troddes att han der hadde sin hemvist fast osynlig.

Det fanns åtskilliga personer som hadt sett honom, bland dem var en Karl eller så är pojke som hette Kj Karlsson han var nästan gamm årig med sin far, så han hade berättat hur han såg ut. Han hadde en gång gått ner till Gripslundts skog eller Klevan för att akta upp

tjäderbjaget för att skjuta för loss
det gick en gammal hörsåg genom
skogen, och vid denna stod Karlsson
i skymningen en sen högråg höstkväll
Som han stod: så fick han höra
att någon kom i sprang på vägen
från dal. Som Karlsson var ute på
olovlig jaktmark blev han liksom
rädd & steg bakom ett fält buskskär
då han fick se en liten man komma
springande till en kante i en grå träig
jacka men till syns endast föjten
och tyg på fötterna och topplund på
huvudet och bar en stor rephäppa
på ryggen han hadde långt skagg
då han kom mitt för Karlsson så
hoppade han som en hare äm i
skogen och följde Karlsson blev

fonte

hådd i gick hem han vägrade
inte gå dit på tjuskrulle på flera
år så berättade han för för,
för att inte skrämman may som
en liten ville han inte tala om
det så jag hörde det.

Denne P. J. Karlsson blev senare i
sin mannaålder Religiös och slutade
som Respredikant för Nordöstra Små-
lands Misionsförening

En annan granne till oss
som hette Peter Andersson hadde
berättat att även han hadde sett
Blasragubben

Så min syster Anna Maria en gång
som vi äng hadde varit nere i Dal på
vår husandgård i plömat Potatis
och skulle gå hem om kvällen så

haddes någon sagt till hamma' är
du inte rädd för Hlesvagnen nu
så du sa ja hem utse då. När
då kasta ja honom i åa sa ho!
När se åa stod då en stor jättegårn
en 10 meter från vägen, då ho kom
nutt för garna så sa då som man
haddes tatt tag om ararna på na å
höll hon ble rädd å skulle skraka.
men då gick inte. Så ho gått över
brann så mädde ho illa å skulle kräks
men inte gick då, ho to se då fram
men ble så dödligt sjuk, å fick ligga
över en veckas tid, ho sa då att
då sa Hlesvagnen som kramte hamma
för ho hade sagt att ho skulle kasta
i åa om hon kom. Hon talte om detta nu
då jag var på hamma 70 års dag den 20. februari
1943

Sonäsågarer efter min farmor

Min farmor bodde hos oss i vårt mitt-
föreläsningshus tills hon dog 1877. Jag var ju
14 år då hon dog, hon hade alltid sina
egna föreläsningar och varningar då det
var någonting som hon mente att vi
skulle skydda oss själva och djuren
för, jag redtecknar en hel del av
minnet som jag hörde henne säga

En havande kvinna: skulle aldrig titta
i ett styckelhål - eller en dörrspringa - eller
en bristig ty då ble barnet vinnigt

Om en havande kvinna gick förbi en
åker i den stod ett änder eller en plog
i jorden (fåran) så skulle hon gå dit å

Havande
kvinna

lägga knut den eller dra den ur jorden
annars blest barnet flammigt (tvålåpat)
Samma var förhållandet som hon fick se
en yxa sätta fast i en stock eller buggkub
så skulle hon ta där den.

Om en havande fick se en vild skogsd
eller husband, eller annan eld av vilda
så skulle hon arka sig för att med handen
vidhöra sin kropp på något ställe, ty då
fick barnet ett bannmärke der modern
satt sin hand.

Då ett barn föddes, skulle en liten
del av strängen mellan modern och barnet
denklippas och väl förvaras, för att därmed
bota möjligen äskända märken och lyten,
om nu barnet fått ett vildsmärke, så skulle
den gånge strängdelen blötas i vatten, och

detta vatten skulle trötta på det märkta
stället även skulle det intagas där.

Jag hade en Bröder född den 9 Desember 1868
nu död i Amerika 70-år gammal. Då han var
född lite efteråt så fick han ett oförklarligt
lyte, det bestod däri att han aldrig blev
stilla i svepmången utan mygde natt & dag
och rätt som då va så va han lös, om
han sov aldrig så bra, men han va
inte sjuk för då - det fanns en gammal
Käring som den kallte Anna i Vattenlösa
hon var slena Sophrens Barastka och hon
hadde ju natt må när pojken föddes
så kom en gång, (hon sa ju föräster
torpshanne må ob.) då sa mor te henne!
Kan du berätta Anna va som å af Pojken
ja han inte så komon att bli i svepmånga

myg-kärla,

han bara mygga & mygga & rätt vada &
så & han alldeles löst då & då rätt
lyfte han ha fått sa tjuna, du få lov dra
de te minnes om du så rätt som du ble
rädd för när du va må an sa tjuna!

Då han ja inte pressis minns sa man! men
då va en gång vi va ute & gick, & då lå
en stor omm på vägen ja ble rädd & to
måna stöj tillbaka lå far gick ten jändes-
gård åter en stor & slo själ han & bar
han på stöken te en mynstack, men han
va inte dö då så men "ja ha" sa tjuna
där har du felet, när då & rätt botat!

Så ja de Nils johan att han försöker &
& hitta en omm & slår den med en stö
& så tar han stöken & koka & ett spa
på den ändan som har slo an må, &
tvätta fjäken må då vattnet 3. gånger &
ge honom de stöskedar av vattnet var gång.

Da denna enkla kuk var gemenskapen
sa lag pojken stoll i sin lunda. Detta
ar en sann verklighet, fran ar 1668
och mitt eget foraldras hem.

Kyrkotagning Verklighet

En annan sagen eller fordom var att
da en kvinna fatt ett barn, sa kallades hon
hona, eller (oren), hon skulle inte ga ut
utan att vara stoll pa sig eller ga over
vattnen m m foran hon blivit kyrkotagen
eller tagen i kyrka som det kallades

Sass i kyrka gick sa till, att da hon tillfrisk-
mat efter sin medkomst, sa tog hon en
annan kvinna med sig och gick till kyrkan,
da sammankomningen var gjord och orgeln
borjade sakta spela, sa gick dom in for
dörren, da satte kyrkoaktoren fram en ball
som hon knäböjde på da dom prästen a läste
en bön och tog henne i hand a läste välsignelsen.

ACC. N:R M. 9046:10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

En annan sagan var att en havande
kvinna skulle aldrig äsa något slakt eller
se ett djur avlivas ty det kunde medföra
lyt på barnet om den ble häddad för noll
ty häller se ögonen på ett dött djur, ty
då kunde barnet bli glosigt (stora ögon)

Tre dagar före och tre efter skidsommars
är sotständer då blommar vattnet det sades
att dessa dagar är väckens och att man
då skulleakta sig för bada i öppet
vatten, ty det kunde astadkomma svåra
obotliga sjukdomar

dylika sägner har funnits i
oändlighet, men är nu snart utdöda.